

*Пильгун Н.В.
к. ю. н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права*

*Дячишин М.В.
студентка юридичного факультету
Національний авіаційний університет, м. Київ*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Правовий режим міжнародного повітряного права відіграє важливе значення в суспільстві, оскільки регулює порядок використання повітряного простору, процедуру переміщення повітряних суден та екіпажів у межах даного об'єкта, їхнє правове становище. На мою думку, дана тема є надзвичайно актуальною, оскільки, по-перше, повітряний транспорт-найшвидший вид транспорту для авіаперевезень пасажирів, пошти і вантажів-набрав шаленої популярності в наш час, саме за його допомогою неймовірно розширилися світові транспортні зв'язки між усіма членами світового співтовариства; по-друге, поява повітряних суден, які здійснюють польоти між різними державами, призвела до необхідності визначення правового режиму повітряного простору та формування правил таких польотів.

Метою роботи є аналіз повітряного права, правове регулювання суспільних відносин у сфері міжнародного повітряного простору. Науковою розробкою даного питання займалися такі вчені, як П. Фошіль, Лайкламе Найхольт, Бордун В. Д., Верещагін В. Н. та інші.

Повітряне право- це галузь міжнародного права, яка складається із принципів і норм, що регулюють відношення між суб'єктами міжнародного права в зв'язку з використанням авіацією повітряного простору над державними й міжнародними територіями [1; с. 41].

Різні матеріальні об'єкти, повітряні судна, ракети, які здійснюють переміщення в повітряному просторі, використовують його в рамках правового регулювання. Як бачимо, користувачами повітряного простору визнаються громадяни та юридичні особи, що наділені у встановленому порядку правом на здійснення діяльності щодо використання повітряного простору.

Безсумнівно, інституційно-правову основу сучасного міжнародного повітряного права складають більше чотирьох тисяч угод про повітряне сполучення, але основним документом у цій галузі є Конвенція про міжнародну цивільну авіацію, укладену в Чикаго у 1944 році. В основі сучасного повітряного права лежить принцип повного і виняткового суверенітету над повітряним простором над своєю територією [2; с. 1 Чиказької конвенції 1944 р.], згідно з яким повітряний простір є частиною території держави, юрисдикція якої визначається її територіальним верховенством. З метою надання "комерційних прав" підприємствам, виділяють такі свободи: право здійснювати політ без посадки на території держави, яка надала таке право; право виконувати транзитний політ через територію іншої держави без права брати на борт пасажирів, вивантажувати борг тощо; право здійснювати внутрішнє перевезення на ділянці міжнародної авіалінії, право здійснювати внутрішнє перевезення на території іншої держави. Крім відповідних суверенних прав

держава повинна забезпечувати здійснення прав інших держав у межах своєї території: надання маршрутів, аеропортів для міжнародних польотів, сприяння реалізації комерційних прав, підтримання безпеки цивільної авіації та інших [3; с. 6,12 Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.]. Існують випадки, коли держава може обмежити або заборонити польоти над своєю територією: в разі стихійного лиха, військової загрози, з метою громадської безпеки, в разі надзвичайного становища. Щодо польотів над відкритим морем, то повітряне судно повинне мати спеціальні знаки, які дають змогу розпізнати його національність. Воно не має права здійснювати будь-які дії, що становлять загрозу для користування повітряним простором літакам інших держав.

Варто зазначити, що розробкою проектів нових документів, які регулюють діяльність в міжнародному повітряному праві, розробкою та впровадженням рекомендацій, наданням технічної допомоги країнам, що розвиваються в створенні власних систем міжнародних повітряних перевезень займається Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) .

Отже, міжнародний повітряний простір є, по-перше, стратегічно важливим ресурсом з економічної точки зору; по-друге, надає можливість спостережень в цілях забезпечення миру; по-третє, використовується для запуску космічних ракет, передачі радіосигналів тощо. Як ми бачимо, правовий режим повітряного простору, в якому здійснюється діяльність, є різним, тому над міжнародною територією встановлюється міжнародним правом, а над державами-їх внутрішнім законодавством та нормами міжнародного повітряного права.

Список використаних джерел

1. Міжнародне право. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038 (дата звернення: 18.10.2019).
2. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.: від 27.05.1944 Сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_886.

*Полоз О.В.
студентка юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Зигрій О.В.*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

Земельна реформа в Україні триває з часів незалежності. З прийняттям низки законодавчих актів з 2001 року наша держава позбавила власників земельних часток (паїв), окремих земельних ділянок сільськогосподарського призначення права розпоряджання ними. Це значний земельний потенціал, який становить 5,7 % території Європи. З 60,3 млн гектарів майже 70 % становлять сільськогосподарські угіддя з високою родючістю. Адже від створення ефективного ринку сільськогосподарських земель в Україні